

”ההלוואות אפשרו לי לחזור ולעמוד על הרגליים, לפתוח עסק קטן ולתרום לכלכלת המשפחה שלי.“

פאטימה עלי אל-מומני, אם לארבעה, עמאן, ירדן

פאטימה חיה באזור אל-נאסר שבעמאן ומנהלת שם חנות בגדים ומספרה. הודות להכנסה הנוספת מן העסק שלה, יכולה המשפחה לכסות את עלות הלימודים של ילדי המשפחה בבתי הספר ובאוניברסיטה.

המחלקה לתמיכות כספיות זעירות

לקוח של המחלקה לתמיכות כספיות זעירות במפעל הנעליים שלו בחברון, הגדה המערבית.

באילו פעילויות אחרות מעורבת המחלקה הלוואות זעירות?

- בעזה, אונר"א מפעילה יותר מ-60 קורסים קצרי טווח לעסקים קטנים שבהם נוטלים חלק יותר מ-1,400 משתתפים מדי שנה.
- הקורסים מותאמים לצורכי הלקוחות ומתמקדים בתחומים כגון ספרנות, ייעוץ מס, מחשבים ומסחר.

מה צופן העתיד למחלקה לתמיכות כספיות זעירות?

- אם לא תחול תוך זמן קצר הקלה במחנק הכלכלי בעזה, ייתכן שאונר"א תיאלץ לחדול מכל פעילויות המימון במקום.
- ייתכן שאפשר יהיה לבצע בעזה עבודות ציבוריות, כדי להקל על הקהילה העסקית את החזר החובות.
- בשנת 2009 תתחיל המחלקה להפעיל באופן ניסיוני תכנית לחיסכון בטוח שתספק לפליטים, ובעיקר לעניים ולבעלי ההכנסות הנמוכות, דרך פורמלית להתמודדות עם מצבם.
- המחלקה מתכוונת להרחיב את היקף פעילותה ולספק לפליטים מדי שנה 100,000 הלוואות בשווי 120 מיליון דולר.

המחלקה לתמיכות כספיות זעירות של אונר"א חותרת לקדם פיתוח כלכלי ולהקל על עוניים של פליטי פלסטין ושל קבוצות שוליים אחרות. באמצע שנת 2008 מימנה המחלקה יותר מ-150,000 מיזמים והעניקה תמיכות לצריכה ולמגורים בסך 160 מיליון דולר לפליטים החיים בגדה המערבית, ברצועת עזה, בירדן ובסוריה. המחלקה מממנת את הוצאותיה השוטפות באמצעות מערכת הלוואות, ומרחיבה את ההון הבסיסי שנועד לתמיכות באמצעות מימון פרויקטים. בשנת 2008-2009 מוקצה למחלקה סך 44 מיליון דולר.

מהם סוגי הלוואות שמציעה המחלקה כדי לענות על צרכי לקוחותיה השונים?

- הלוואות לעסקים קטנים - תכנית הלוואות הוותיקה ביותר של אונר"א - נועדה ליצור הון שיושקע במיזמים.
- "קבוצת סולידריות להלוואות" מציעה הלוואות לנשים בעזה, כדי לעודד את השתתפותן בכלכלת השוק הבלתי פורמלי המקומי. כ-28.5 מיליון דולר הושקעו ב-39,000 הלוואות.
- הלוואות שניתנות לנשים בסוריה עבור משק הבית מותאמות לפעילויות שמקיימות הנשים בביתן לטובת הגדלת ההכנסה המשפחתית. בסוריה, זוהי הדרך העיקרית שבה נשים מחזיקות עסקים זעירים.
- הלוואות לצרכנים מורחבות בגדה המערבית, בעזה ובסוריה למשפחות עם הכנסה נמוכה, כדי לאפשר להן לצבור נכסים למשק הבית, להתמודד עם אירועים משפחתיים ומקרי חירום ולשלם עבור שירותי חינוך ובריאות. בשנת 2009 יורחב שירות זה גם באזורי הפעולה האחרים.
- הלוואות לטווח ארוך יותר מוצעות ללקוחות אשר עברו סבב של שלוש הלוואות זעירות ולמיזמים רחבי היקף הזקוקים להלוואות גדולות יותר. השירות ניתן היום בגדה המערבית, בעזה ובירדן ויורחב בשנת 2009 גם לסוריה.
- המחלקה מרחיבה את הלוואות למגורים, כדי לסייע לפליטים בגדה המערבית וברצועת עזה לרכוש, לבנות ולשפץ את בתיהם בתוך המחנות ומחוצ להם. בשנת 2009 יינתן שירות הלוואות הזעירות לצורך מגורים גם בירדן ובסוריה.

כיצד השפיע המצב הסוציו-אקונומי בשטחים הפלסטינים הכבושים על עבודת המחלקה?

- עם פרוץ האינתיפאדה השנייה, בספטמבר 2000, ולאחרונה, כאשר הקהילה הבינלאומית הטילה סנקציות על עזה, חל קיפאון באקלים המסחרי, והתדרדרות חמורה במצב הסוציו-אקונומי הובילה לצמצום הפעילות הכלכלית.
- בגדה המערבית, בירדן ובסוריה פעלה המחלקה במהירות כדי לפצות על תופעות אלו, באמצעות הרחבת שירותיה, אך תוצאות התדרדרות הקשה בעזה עדיין מורגשות היטב.
- בעזה, שיעור ההלוואות ירד ב-80 אחוזים, ובשנת 2007 נאלצה אונר"א למחוק 2,636 הלוואות בחוב כולל של 888,750 דולר.
- כתוצאה מכך, פיטרה המחלקה עד כה 50 אחוזים מאנשי הצוות שלה.

אודות אונר"א

כ-4.6 מיליון פליטי פלסטין החיים בחמישה אזורים שבהם אונר"א פועלת - ירדן, לבנון, סוריה, רצועת עזה והגדה המערבית, כולל מזרח ירושלים - זכאים לשירותים, ובכלל זה חינוך, טיפול רפואי, שירותי רווחה, מגורים, הלוואות בסכומים קטנים ועזרה בשעת חירום. אונר"א מעסיקה קרוב ל-30,000 אנשי צוות, רובם פליטי פלסטין. כמעט כל הפעילויות של אונר"א התקציב של אונר"א לשנת 2008-2009 עומד על 1.1 ביליון דולר, וסכום זה מכסה את ההוצאות השוטפות לחינוך, בריאות, סעד ולשירותי רווחה. המטות של אונר"א נמצאים בערים עזה ועמאן.